

[Orla Møller:]
 anledning til en bemærkning om, at højskolerne og deres lige over en 10 års eller for min skyld gerne en 20 års periode blev ført på linje med eksamensskolerne. På baggrund af den helt enestående indsats, højskolen har øvet her i landet, villé det i hvert fald ikke af mig føles urimeligt.

Jeg har givet udtryk for, at vi er enige i princippet om relationen mellem udgifter og tilskud. Men så bliver det afgørende at finde frem til det rette tilskudsgrundlag. Jeg har en ængstelse for, at de angivne lofter kan gøre hele grundlaget fiktivt. Formen for selve tilskudsgrundlaget er heller ikke uvæsentlig, f. eks. kan prioritetsrentetilskudet komme til at betyde, at man drøber al interesse for at skaffe sig egenkapital; og selv om det måske ikke altid går så galt, som præsten prædiker — det gør det vel sjældent — er der i hvert fald adskillige urimeligheder i denne ordning, som der skal kigges nærmere på.

På et par punkter er jeg direkte kritisk indstillet over for lovforslaget. Jeg tror ikke, man kan klare problemet om elevtilskud eller fripladser med en bevilling på finansloven. Der må af udvalget findes en eller anden plan for, at ministerens hovedsynspunkt: ingen social slagside, tilgodeses. Der mangler også i lovforslaget en mulighed for, at de omhandlede skoleformer kan få lige adgang til elevsociale, pædagogiske, faglige og kulturelle foranstaltninger på linje med de offentlige skoler. Får skolerne ikke disse muligheder, naturligvis ikke helt gratis, vil alle de nævnte skoleformer trods den gode vilje være i nogen grad deplacerede i forhold til andre skoleformer.

Værst for mig er det imidlertid, at vi skal behandle dette lovforslag, der på det allernærmeste hænger sammen med en lang række andre love, uden at vide noget om, hvilke ændringer der agtes gennemført i disse, selv om det er bebudet, at der vil komme en lang række ændringer. Jeg kunne stille for indeværende de næste hundrede spørgsmål, som det vil være nødvendigt at få klaret, men jeg skal nøjes med et par enkelte. Hvilken betydning vil det f. eks. få, når der kommer ændringer i lærerlønningssloven? Hvad vil der ske, hvis man overfører støtten til højskoleeleverne til ungdommens uddannelsesfond? Vi ved det ikke,

lige så lidt som vi ved noget om, hvorvidt den ordning, der træffes for privatseminarierne, vil smitte af på forholdene for privatgymnasierne. Hvad sker der i det hele taget med dette lovkompleks, hvis der sker ændringer i tilskudsbetingelserne, for også disse må jo komme til drøftelse? Ja, hvad sker der, når refusionsordningerne inden for den offentlige skole ændres? Får dette følger på det område, vi beskæftiger os med her? Mit parti håber på, at vi igennem det kommende udvalgsarbejde kan få klaret nogle af alle disse afgørende problemer; vi vil gerne medvirke til, at loven får en efter vor opfattelse endnu bedre udformning, og jeg skal tilsige mit partis støtte til et både dybtgående og interesseret, måske også langvarigt udvalgsarbejde.

Ellen Strange Petersen: Det har hidtil været umådelig svært for folketinget fuldt ud at bedømme de regler, hvorefter private skoler har fået tilskud fra staten. Tilskuddene til forskellige skoleformer har været lovfæstet i forskellige love, og ved nogle skoler, f. eks. realskoler med grundskole, har tilskuddene skullet beregnes efter forskellige love.

Det nu foreliggende lovforslag om statsstøtte til visse private skoler betyder en prisværdig forenkling. For det første omfatter lovforslaget støtte til en lang række private skoleformer, private gymnasieskoler, private studenterkursus, private kursus til højere forberedelseseksamen, private realskoler og realkursus, friskoler, tysksprogede private skoler i Sønderjylland, efterskoler, folkehøjskoler, landbrugsskoler og husholdningsskoler. Men for det andet, og først og fremmest, består forenklingen i, at tilskuddene er gjort ensartede, nemlig 85 pct. af udgifterne. De samlede merudgifter for staten er anslået til 15-20 mill. kr. årlig. Det har længe stået folketinget klart, at adskillige private skoler havde økonomiske vanskeligheder, og jeg kan på mit partis vegne give principiel tilslutning til lovforslaget både til den forenkling, det indeholder, og til den økonomiske forbedring for skolerne, det betyder.

Den uensartethed, der har været hidtil, betyder imidlertid, at de forskellige skoleformer ikke får lige stort udbytte af den nye tilskudsordning. Ministeren siger i sin